

Sbírka soudních rozhodnutí

Věc C-948/19

UAB „Manpower Lit“

v.

E. S. a další

a

Evropský institut pro rovnost žen a mužů (EIGE)

(žádost o rozhodnutí o předběžné otázce podaná Lietuvos Aukščiausiasis Teismas)

Rozsudek Soudního dvora (druhého senátu) ze dne 11. listopadu 2021

„Řízení o předběžné otázce – Sociální politika – Agenturní zaměstnávání – Směrnice 2008/104/ES – Článek 1 – Působnost – Pojmy ‚veřejný podnik‘ a ‚provozování hospodářské činnosti‘ – Agentury Evropské unie – Evropský institut pro rovnost žen a mužů (EIGE) jakožto ‚uživatel‘ ve smyslu čl. 1 odst. 2 této směrnice – Článek 5 odst. 1 – Zásada rovného zacházení – Základní pracovní podmínky a podmínky zaměstnávání – Pojem ‚stejně pracovní místo‘ – Nařízení (ES) č. 1922/2006 – Článek 335 SFEU – Zásada správní samostatnosti orgánů Unie – Článek 336 SFEU – Služební řád úředníků Evropské unie a pracovní řád ostatních zaměstnanců Evropské unie“

1. *Sociální politika – Agenturní zaměstnávání – Směrnice 2008/104 – Působnost – Pojmy „uživatel“, „veřejné a soukromé podniky“ a „hospodářská činnost“ – Rozsah – Unijní agentury – Evropský institut pro rovnost žen a mužů – Situace, kdy agentura práce přidělí takovéto unijní agentuře osoby, které s ní uzavřely pracovní smlouvu – Zahrnutí (Nařízení Evropského parlamentu a Rady č. 1922/2006, čl. 3 odst. 1, článek 5 a čl. 14 odst. 3; směrnice Evropského parlamentu a Rady 2008/104, článek 1)*

(viz body 32, 34, 38, 39, 42-46, 50, výrok 1)

2. *Sociální politika – Agenturní zaměstnávání – Směrnice 2008/104 – Rovné zacházení – Pojem „stejně pracovní místo“ – Evropský institut pro rovnost žen a mužů – Pracovní místo zastávané zaměstnancem agentury práce přiděleným této unijní agentuře – Zahrnutí – Způsobnost Unie k právům a právním úkonům – Služební řád unijních úředníků – Neexistence vlivu (Články 335 a 336 SFEU; směrnice Evropského parlamentu a Rady 2008/104, čl. 5 odst. 1)*

(viz body 55-60, 62, výrok 2)

Shrnutí

Litevská agentura práce Manpower Lit poskytla Evropskému institutu pro rovnost žen a mužů (EIGE), který je unijní agenturou se sídlem ve Vilniusu (Litva), pět zaměstnanců na místa asistentek a informatika. Po skončení jejich zaměstnaneckých vztahů se společností Manpower Lit, k čemuž došlo v době od dubna do prosince 2018, měli tito zaměstnanci za to, že jim náleží nedoplatky odměny, a obrátili se proto na Valstybinės darbo inspekcijos Vilniaus teritorinio skyriaus Darbo ginčų komisija (komise pro pracovněprávní spory územního pracoviště inspekce práce pro město Vilnius, Litva) s cílem dosáhnout jejich úhrady.

Rozhodnutím ze dne 20. června 2018 tato komise s ohledem na ustanovení zákoníku práce, kterým byla do litevského práva provedena zásada rovného zacházení se zaměstnanci agentur práce zakotvená ve směrnici 2008/104¹, nařídila vyplacení těchto nedoplatků, jelikož dospěla k názoru, že posuzování zaměstnanci fakticky vykonávali úkoly stálých zaměstnanců EIGE a že podmínky jejich odměňování musí odpovídat podmínkám, které EIGE uplatňuje na své smluvní zaměstnance.

Vzhledem k tomu, že žaloba společnosti Manpower Lit namířená proti tomuto rozhodnutí byla v prvostupňovém i v odvolacím řízení zamítnuta, podala tato společnost kasační opravný prostředek k Lietuvos Aukščiausiasis Teismas (Nejvyšší soud Litvy).

Uvedený soud se rozhodl Soudního dvora dotázat, zda se zásada rovného zacházení se zaměstnanci agentur práce upravená ve směrnici 2008/104 použije ve věci v původním řízení s ohledem na skutečnost, že uživatelem služeb agentury práce spočívajících v přidělování zaměstnanců je unijní agentura.

Soudní dvůr ve svém rozsudku potvrdil použitelnost směrnice 2008/104 na spor v původním řízení, a to včetně jejích ustanovení zajišťujících dodržování rovného zacházení.

Závěry Soudního dvora

Soudní dvůr na prvním místě zkoumal působnost směrnice 2008/104. Soudní dvůr v tomto ohledu uvedl, že k tomu, aby byla směrnice použitelná, musí EIGE splňovat tři podmínky², tj. musí spadat pod pojem „veřejné a soukromé podniky“, musí se v jeho případě jednat o „uživatele“ a musí provozovat „hospodářskou činnost“.

Co se týče otázky, zda může být EIGE považován za „uživatele“³, Soudní dvůr uvedl, že posuzování zaměstnanci pracovali po přechodnou dobu jako zaměstnanci agentur práce pro EIGE a pod jeho dohledem a vedením. Tato unijní agentura mimoto musí být považována za „právní osobu“ ve smyslu směrnice. Soudní dvůr z toho dovodil, že EIGE je v tomto kontextu „uživatelem“.

Pokud jde o rozsah pojmů „veřejné a soukromé podniky“ a „hospodářská činnost“, které nejsou ve směrnici definovány, zabýval se Soudní dvůr otázkou, zda EIGE provozuje hospodářskou činnost spočívající v nabízení zboží nebo poskytování služeb na daném trhu.

¹ – Článek 5 směrnice Evropského parlamentu a Rady 2008/104/ES ze dne 19. listopadu 2008 o agenturním zaměstnávání (Úř. věst. 2008, L 327, s. 9).

² – Stanovené v čl. 1 odst. 2 této směrnice. Podle tohoto ustanovení se směrnice vztahuje na veřejné a soukromé podniky, které jsou agenturami práce nebo uživateli a které provozují hospodářskou činnost ziskové, či neziskové povahy.

³ – Ve smyslu čl. 3 odst. 1 písm. d) směrnice, tj. „fyzická nebo právnická osoba, pro niž a pod jejímž dohledem a vedením zaměstnanec agentury práce po přechodnou dobu pracuje“.

Soudní dvůr v tomto ohledu předně konstatoval, že činnosti této unijní agentury nespádají do výkonu výsad veřejné moci, a mohou tedy být kvalifikovány jako hospodářská činnost. Pokud jde dále o některé činnosti EIGE vyjmenované v nařízení č. 1922/2006⁴, existují trhy, na kterých působí obchodní podniky, jež jsou v konkurenčním vztahu s EIGE. Okolnost, že EIGE tyto činnosti nevykonává za účelem dosažení zisku, není relevantní. Konečně příjmy EIGE zahrnují⁵ mimo jiné platby obdržené za poskytnuté služby, což potvrzuje, že unijní normotvůrce měl v úmyslu, aby EIGE jednal alespoň částečně jako tržní subjekt.

Soudní dvůr tak dospěl k závěru, že EIGE musí být považován za subjekt provozující alespoň zčásti činnost spočívající v nabízení služeb na daném trhu, a že se tedy směrnice 2008/104 vztahuje na situaci, kdy agentura práce přidělí osoby, které s ní mají uzavřenu pracovní smlouvu, pro výkon práce v EIGE.

Na druhém místě Soudní dvůr zkoumal, zda může být pracovní místo zastávané zaměstnancem agentury práce, který byl přidělen EIGE, považováno za „stejně pracovní místo“ ve smyslu směrnice 2008/104 s ohledem na skutečnost, že podle této směrnice⁶ musí být základní pracovní podmínky a podmínky zaměstnávání zaměstnanců agentur práce po dobu trvání jejich přidělení k uživateli přinejmenším stejné jako podmínky, jež by se na tyto zaměstnance vztahovaly, pokud by je tento uživatel zaměstnal přímo na stejném pracovním místě.

Pokud jde o možnost srovnání pracovních podmínek a podmínek zaměstnávání zaměstnanců agentur práce s pracovními podmínkami a podmínkami zaměstnávání zaměstnanců EIGE zaměstnaných na základě služebního řádu úředníků, Soudní dvůr odmítl argument Evropské komise, že by toto srovnání mohlo porušovat článek 335 SFEU, podle něhož má Unie nejširší způsobilost k právům a právním úkonům, jakou vnitrostátní právo členských států přiznává právníkům osobám, a článek 336 SFEU, který se týká přijetí služebního řádu úředníků unijním normotvůrcem. Toto srovnání totiž nemá v žádném případě za následek přiznání postavení unijního úředníka zaměstnancům agentur práce. Soudní dvůr upřesnil, že – vzhledem k neexistenci zvláštní právní úpravy – pokud unijní agentury využívají zaměstnanců na základě smluv uzavřených s agenturou práce, zásada rovného zacházení se na tyto zaměstnance během práce vykonávané pro takovou unijní agenturu vztáhne v plném rozsahu.

Soudní dvůr uzavřel, že pracovní místo zastávané zaměstnancem agentury práce, který byl přidělen EIGE, může být považováno za „stejně pracovní místo“ ve smyslu směrnice, i tehdy, když všechna pracovní místa, pro která EIGE zaměstnává pracovníky přímo, zahrnují úkoly, které mohou být plněny pouze osobami, na něž se vztahuje služební řád unijních úředníků.

⁴ – Článek 3 odst. 1 nařízení Evropského parlamentu a Rady (ES) č. 1922/2006 ze dne 20. prosince 2006 o zřízení Evropského institutu pro rovnost žen a mužů (Úř. věst. 2006, L 403, s. 9), kde je v písm. g) jmenovitě uvedeno organizování konferencí, kampaní a setkání na evropské úrovni.

⁵ – V souladu s čl. 14 odst. 3 písm. b) nařízení č. 1922/2006.

⁶ – Článek 5 odst. 1 této směrnice.